Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U000284

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 11-02-2026

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Безушко Богдана Вікторівна

2. Bohdana V. Bezushko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0953-8478

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 222

Назва наукової спеціальності: Медицина

Галузь / галузі знань: охорона здоров'я

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Медицина

Дата захисту: 01-04-2026

Спеціальність за освітою: Лікувальна справа

Місце роботи здобувача: Комунальне некомерційне підприємство "Ужгородська міська багатопрофільна клінічна лікарня" Ужгородської міської ради

Код за ЄДРПОУ: 40835473

Місцезнаходження: вулиця Минайська, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна

Форма власності: Комунальна

Сфера управління: Держадміністрація

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 11943

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 76.29.11.05, 76.29.15, 76.29.34, 76.29.34.05

Тема дисертації:

1. Гастроезофагеальна рефлюксна хвороба у пацієнтів на метаболічно-асоційовану жирову хворобу печінки: особливості поєднаного перебігу та лікування

2. Gastroesophageal Reflux Disease in Patients with Metabolic–Associated Fatty Liver Disease: Features of the Combined Course and Treatment

Реферат:

1. Проведено обстеження 112 пацієнтів з гастроезофагеальною рефлюксною хворобою (ГЕРХ). На І етапі проведено оцінку особливостей ГЕРХ у пацієнтів із метаболічно-асоційованою жировою хворобою печінки (МАЖХП). На цьому етапі обстежених хворих на ерозивну форму ГЕРХ розподілили на дві групи: в І групу ввійшло 62 хворих на ГЕРХ та МАЖХП (основна група обстежених); в ІІ групу порівняння віднесено 50 хворих із ГЕРХ без ураження печінки. До контрольної групи увійшли 30 здорових осіб. У хворих із МАЖХП І групи рефлюксна хвороба клінічно достовірно частіше проявляється позастравохідною симптоматикою (у 60,88±1,49 % пацієнтів – $p<0,01$), тоді як у хворих ІІ групи ГЕРХ частіше проявляється типовою стравохідною симптоматикою у 59,45±2,03 % обстежених – $p<0,01$. При ендоскопічному дослідженні у хворих І групи

ураження слизової оболонки стравоходу достовірно частіше відповідало ступеню LA-C (у 43,78±2,86 % обстежених – p<0,01), тоді як у пацієнтів II групи при ендоскопічному дослідженні частіше діагностовано LA-B ступінь ураження стравоходу (у 38,96±1,77 % пацієнтів – p<0,01). Узагальнення результатів щодо визначення ступеня фіброзу у хворих I групи з МАЖХП та ГЕРХ вказує на переважання кількості осіб з ураженням фіброзу печінки, що відповідає стадії F2 за шкалою METAVIR – у 37,91±2,52 % пацієнтів (p<0,01). Оцінка показників вітамінів групи В у сироватці крові вказує на їх зменшення у всіх обстежуваних нами пацієнтів. Оцінка даних щодо зміни рівнів гормонів-регуляторів указує на достовірне зменшення рівня соматомедину-С (ІФР-1) в обстежуваних хворих із ГЕРХ. Показник соматомедину-С у сироватці крові в пацієнтів I групи знизився до 105,11±0,44 нг/мл, при нормі 163,15±0,89 нг/мл у осіб контрольної групи (p<0,01). Показник гормону-стресу кортизолу у слині в обстежуваних хворих достовірно був вищий у пацієнтів із МАЖХП та ГЕРХ і становив 7,96±0,12 нг/мл при нормі 0,86±0,11 нг/мл у контрольної групи (p<0,001). Також виявлено достовірне зменшення рівня нейрогормону мелатоніну у слині до 0,64±0,07 пг/мл (p<0,001) у пацієнтів I групи та до 4,23±0,11 пг/мл (p<0,01) у хворих II групи (при нормі 7,81±0,26 пг/мл у контрольної групи). На II етапі наукового дослідження проведено диференційоване лікування пацієнтів I групи із ГЕРХ та МАЖХП (n=62). Всі пацієнти на цьому етапі отримували базисну терапію (БТ), що включала прийом інгібітора протонної помпи (ІПП) рабепразола, препарату урсодезоксихолієвої кислоти (УДХК) у поєднанні з комплексним препаратом, до складу якого входить магнію бісгліцинат, вітамін В6 та мелатонін. Результати повторного дослідження вказують на позитивну динаміку клінічних стравохідних та позастравохідних симптомів ГЕРХ у пацієнтів із МАЖХП із максимально вираженим терапевтичним ефектом у пацієнтів 2 підгрупи. Повторне проведення відеоезофагогастродуоденоскопії (ВЕГДС) також вказує на виражену позитивну динаміку щодо ураження слизової оболонки стравоходу в обстежуваних нами пацієнтів із максимально вираженою позитивною динамікою саме в 2 підгрупі пацієнтів. При цьому встановлено достовірне збільшення кількості хворих із LA–A ступенем ураження стравоходу у 1 підгрупі пацієнтів (22,18±2,31 % обстежених – p<0,01), тоді як в 2 підгрупі обстежених достовірно частіше виявлено осіб із відсутністю ураження стравоходу при ВЕГДС після курсу проведеного лікування (у 68,56±3,98 % пацієнтів – p<0,01). Ці зміни визначались на фоні нормалізації показників вітамінів групи В у сироватці крові, а також рівнів гормонів-регуляторів і показників функціонального стану печінки й порушень вуглеводного та ліпідного обмінів у обстежуваних нами пацієнтів. Ключові слова: гастроезофагеальна рефлюксна хвороба; метаболічно-асоційована жирова хвороба печінки/неалкогольна жирова хвороба печінки; ожиріння; діагностика (вітаміни групи В, мелатонін, кортизол, соматомедин-С, еластометрія печінки); лікування (інгібітор протонної помпи, урсодезоксихолієва кислота).

2. The study sample consisted of 112 patients with Gastroesophageal Reflux Disease (GERD). At the first stage, the examined patients with erosive GERD were divided into two groups: group I included 62 patients with GERD and Metabolic–Associated Fatty Liver Disease (MAFLD) (the main group of the examined patients); the comparison group II included 50 patients with GERD without liver damage. The control group included 30 healthy individuals In group I patients with MAFLD, reflux disease was clinically significantly more often manifested by extraesophageal symptoms (in 60.88±1.49% of patients – p<0.01), while in group II patients, GERD was more often manifested by typical esophageal symptoms in 59.45±2.03% of the examined patients – p<0.01. During endoscopic examination in group I patients, lesions of the esophageal mucosa significantly more often corresponded to the LA-C degree (in 43.78±2.86% of the examined patients – p<0.01), while in group I patients, LA-B degree of esophageal lesions was more often diagnosed during endoscopic examination (in 38.96±1.77% of patients – p<0.01). The generalization of the results on determining the degree of fibrosis in patients of group I with MAFLD and GERD indicates the prevalence of individuals with liver fibrosis, which corresponds to stage F2 according to the METAVIR scale – in 37.91±2.52% of patients (p<0.01). Evaluation of B vitamins in blood serum indicates their decrease in all the examined patients. Evaluation of data on changes in the levels of regulatory hormones indicates a significant decrease in the level of somatomedin-C (IGF-1) in the examined patients with GERD. The level of somatomedin-C in the serum of group I patients decreased to 105.11±0.44 ng/ml, with a norm of 163.15±0.89 ng/ml in the control group (p<0.01). The level of the stress hormone cortisol in saliva of the examined patients was

significantly higher in patients with the MAFLD and GERD and was 7.96±0.12 ng/ml with a norm of 0.86±0.11 ng/ml in the control group (p<0.001). A significant decrease in the level of the neurohormone melatonin in saliva to 0.64±0.07 pg/ml (p<0.001) in group I patients and to 4.23±0.11 pg/ml (p<0.01) in group II patients (with a normal value of 7.81±0.26 pg/ml in the control group) was also detected. At stage two of the scientific study, differentiated treatment was performed for patients of group I with GERD and MAFLD (n=62). All patients at stage two of the scientific study received basic therapy (BT), which included taking the proton pump inhibitor (PPI) rabeprazole, ursodeoxycholic acid (UDCA) in combination with a complex drug containing magnesium bisglycinate, vitamin B6 and melatonin. The results of the repeated study indicate positive dynamics of clinical esophageal and extraesophageal symptoms of GERD in patients with MAFLD with the most pronounced therapeutic effect in patients of subgroup 2. Repeated videoesophagogastroduodenoscopy (VEGDS) also indicates pronounced positive dynamics regarding damage to the esophageal mucosa in the examined patients with the most pronounced positive dynamics in subgroup 2. At the same time, a significant increase in patients with LA-A degree of esophageal damage was established in subgroup 1 of patients (22.18±2.31% of those examined – p<0.01), while in subgroup 2 of those examined, individuals with no esophageal damage during VGDS after the course of treatment were significantly more often found (in 68.56±3.98% of patients – p<0.01). These changes were determined against the background of normalization of B vitamins in blood serum, as well as levels of regulatory hormones and indicators of liver function and disorders of carbohydrate and lipid metabolism in the examined patients. Key words: gastroesophageal reflux disease; metabolic-associated fatty liver disease/non-alcoholic fatty liver disease; obesity; diagnostics (B vitamins, melatonin, cortisol, somatomedin-C, liver elastometry); treatment (proton pump inhibitor, ursodeoxycholic acid).

Державний реєстраційний номер ДіР: 0121U110177

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Sirchak YS, Bezushko BV, Havrylec MM, Hadzheha VM, Reyti HE, Balazh YP, Kochmar OM. Peculiarities of changes in the level of vitamins B in patients with gastroesophageal reflux disease metabolic-associated fatty liver disease. Wiadomości Lekarskie. 2025; 78 (8): 1635-1640.
- 2. Griadil TI, Bezushko BV, Dutko OO, Lopit MM. The clinical and pathogenetic manifestations of gastroesophageal reflux disease and obesity and approaches to their diagnosis, treatment, and prevention: current state of the problem (literature review). Wiadomości Lekarskie. 2025; 78 (4): 937-942.
- 3. Сірчак ЄС, Безушко БВ. Морфологічні особливості ураження верхніх відділів шлунково-кишкового тракту при гастроезофагеальній рефлюксній хворобі у хворих на метаболічно-асоційовану жирову хворобу печінки, можливості корекції. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Медицина». 2025; 2 (72): 54-59.
- 4. Сірчак ЄС, Безушко БВ. Нейрогормональні зміни у хворих із гастроезофагеальною рефлюксною хворобою при метаболічно-асоційованій жировій хворобі печінки, можливості корекції. Проблеми клінічної педіатрії. 2025; 4 (70): 47-53.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість: поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0121U110177

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сірчак Єлизавета Степанівна

2. Yelyzaveta S. Sirchak

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.36

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6738-0843

Додаткова інформація: ResearcherID: G-1064-2019

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Чернявський Володимир Володимирович

2. Volodymyr V. Cherniavskyi

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.36

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5831-8810

Додаткова інформація: Scopus Author ID: 57218210826

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Степанов Юрій Миронович

2. Yuriy M. Stepanov

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6721-2468

Додаткова інформація: Scopus Author ID: 55616046200

Повне найменування юридичної особи: Державна установа "Інститут гастроентерології Національної академії медичних наук України"

Код за ЄДРПОУ: 02011781

Місцезнаходження: проспект Слобожанський, Дніпро, Дніпровський р-н., 49074, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія медичних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бедей Неллі Вікторівна

2. Nelli V. Bedei

Кваліфікація: к.мед.н., доцент, 14.01.30

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8044-0644

Додаткова інформація: Scopus Author ID: 57215357325

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Когутич Іван Іванович

2. Ivan I. Kohutych

Кваліфікація: к.мед.н., доцент, 14.01.12

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9866-4619

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Горленко Олеся Михайлівна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Горленко Олеся Михайлівна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Сабов Вікторія Іванівна
Реєстратор	Юрченко Тетяна Анатоліївна
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна